

Öryggishandbók

vegna framkvæmda hjá Vegagerðinni

Útgáfa 1, september 2017

Efnisyfirlit

Efnisyfirlit	1
Skrá yfir lög, reglugerðir og reglur sem vísað er til í þessari handbók	3
Lýsing á öryggishandbók	3
Inngangur	3
Skilgreiningar	3
Umsjónarmaður verkkaupa	3
Eftirlitsmaður verkkaupa	3
Verktaki	3
Verkstjóri verktaka	4
Samræmingaraðili	4
Öryggisvörður / Öryggistrúnaðarmaður	4
Öryggisnefnd	4
Viðbragðsáætlun vegna slysa og óhappa:.....	4
Öryggis- og heilbrigðisáætlun	5
Öryggisáætlun	5
Áhættugreining.....	5
Kröfur	6
Viðbragðsáætlun, öryggis- og heilbrigðisáætlun, öryggisáætlun	6
Yfirlit yfir kröfur til öryggis- og heilbrigðisráðstafana í útboðsverkum	6
Merkingar vinnusvæða	8
Merkingar umferðarleiða á vinnusvæði sem er lokað fyrir almennri umferð.....	8
Skyldur aðila.....	9
Einn verktaki á vinnusvæði, fyrirtæki með færri en tíu starfsmenn	9
Skyldur aðila.....	10
Fleiri en einn verktaki á vinnusvæði eða verktaki með tíu starfsmenn eða fleiri	10
Eftirlit verkkaupa	11
Verkfundir – gátlisti vegna öryggismála	11
Eftirlitsferðir um vinnusvæðið	12
Eftirlitsferðir – gátlisti vegna öryggisatriða.....	13
Drög að öryggis- og heilbrigðisáætlun	14
Efnisyfirlit	14
Lýsing á öryggis- og heilbrigðisáætlun	16
Vinnubúðir - afstöðumynd	17
Vinnubúðir - uppsetning.....	18

Verkátætlun	19
Skipurit öryggis- og heilbrigðismála	20
Nafnalisti og símaskrá aðila í verkinu	21
Skipun og samsetning öryggisnefndar.....	22
Ábyrgðarsvið öryggisvarða og öryggistrúnaðarmanna	23
Ábyrgðarsvið verkstjóra	24
Ábyrgðarsvið vélamanna og bílstjóra.....	25
Ábyrgðarsvið æðstu stjórnenda	26
Verklagsregla um tilkynningu við upphaf verks	27
Verklagsregla um tilkynningu slysa	29
Verklagsregla um viðbragðsáætlanir	31
Verklagsregla um hættusvæði og hættulega vinnu.....	33
Verklagsregla um framkvæmd áhættugreininga.....	34
Verklagsregla um vinnuvélar og tæki.....	35
Verklagsregla um notkun persónuhlífa	36
Viðbragðsáætlun vegna slysa og óhappa.....	37
Viðbragðsáætlun vegna bruna	40
Umhverfismál.....	41
Eyðublöð og gátlistar.....	42
Skráning eftirlitsferða vegna öryggisúttekta.....	42
Gátlisti eftirlitsferða	43
Skrá yfir heimsóknir eftirlits	44
Skýrsla vegna öryggisúttektar	45
Skráningarblað tilkynninga um umbætur	46
Tilkynning vinnuslysa	47
Skráning slysa og annarra atvika sem hefðu getað valdið slysi.....	49
Form fundargerða öryggisnefndar	50
Gátlisti vegna funda öryggisnefndar	51
Öryggisáætlun	53
Viðbragðsáætlun, viðbúnaður og viðbrögð við mengunaróhappi og neyðarástandi í umhverfismálum.....	54
Yfirlit yfir mengunaróhöpp, viðbúnað og viðbrögð	55

Skrá yfir lög, reglugerðir og reglur sem vísað er til í þessari handbók

Númer/ár	Heiti	Ráðuneyti, útgáfudags.
547/1996	Reglur um aðbúnað, hollustuhætti og öryggisráðstafanir á byggingarvinnustöðum og við aðra tímabundna mannvirkjagerð.	Félagsmálaráðuneytið 19. september 1996
46/1980	Lög um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum.	Félagsmálaráðuneytið 1. janúar 1981
920/2006	Reglugerð um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum.	Félagsmálaráðuneytið 9. nóvember 2006
492/2009	Reglugerð um merkingu og aðrar öryggisráðstafanir vegna framkvæmda á og við veg.	Samgönguráðuneytið 15. maí 2009
	Reglur um vinnusvæðamerkingar	12. útgáfa febrúar 2017

LÝSING Á ÖRYGGISHANDBÓK

Inngangur

Handbók þessi er ætluð verktökum og starfsmönnum verkkaupa sem sinna eftirliti með framkvæmdum í útboðs- og verðkönnunarverkum á vegum Vegagerðarinnar. Handbókinni er ætlað að skýra þær kröfur sem gerðar eru um skráningu og aðgerðir vegna öryggis- og heilbrigðismála og auka líkur á að þær verði uppfylltar.

Uppfylling þeirra krafna kemur þó ekki í stað innra öryggiseftirlits verktaka né heldur reglna eða leiðbeininga opinberra yfirvalda sem fara með öryggis- og heilbrigðismál. Þeir undirverktakar sem munu starfa fyrir verktaka í viðkomandi verki falla einnig undir lög og reglugerðir varðandi öryggis- og heilbrigðismál.

Unnið í gæðadeild Vegagerðarinnar 2017 af Guðmundi Ragnarssyni og Sverri Valgarðssyni.

Skilgreiningar

Umsjónarmaður verkkaupa er í flestum tilfellum starfsmaður verkkaupa. Hann stjórnar framkvæmd verksins fyrir hönd verkkaupa og hefur umsjón með og ber ábyrgð á því að verktaki vinni verkið samkvæmt útboðsgögnum og tilheyrandi samþykktum.

Eftirlitsmaður verkkaupa er eftir atvikum starfsmaður verkkaupa eða aðili sem ráðinn er til verksins. Hann skal fylgja eftir öryggis- og heilbrigðismálum í verkinu fyrir verkkaupa. Enn fremur skal hann sjá til þess að aðalverktaki tilnefni samræmingaraðila öryggis- og heilbrigðismála fyrir verkið, ef tveir eða fleiri verktakar eru á vinnusvæði og fylgja öryggis- og heilbrigðisáætlunum eftir fyrir hönd verkkaupa.

Eftirlitsmaður verkkaupa skal halda saman allri skráningu slysa og næstum því slysa sem hann fær frá verktaka.

Verktaki: Hver sá sem með verksamningi tekur að sér að vinna verk fyrir Vegagerðina.

Verkstjóri verktaka: Í verkum þar sem einn verktaki er við störf og starfsmenn 1 - 9 er atvinnurekanda / verkstjóra ætlað að framfylgja öryggis- og heilbrigðisráðstöfunum og halda öryggishandbók yfir þætti er varða öryggismál í verkinu. Hann skal sjá um alla skráningu slysa og næstum því slysa og sjá um samskipti við Vinnueftirlitið. Eftirlitsmaður verkkaupa skal fá afrit af allri skráningu slysa- og næstum því slysa.

Samræmingaraðili: Í samræmi við reglur um aðbúnað, hollustuhætti og öryggisráðstafanir á byggingarvinnustöðum og við aðra tímabundna mannvirkjagerð nr. [547/1996](#) skal verktaki tilnefna samræmingaraðila öryggis- og heilbrigðismála í verkum þar sem fleiri en einn verktaki er að störfum. Samræmingaraðili getur verið hvaða starfsmaður verktaka sem er eða aðili sem hann ræður til verksins. Skipun samræmingaraðila er háð samþykki eftirlits verkkaupa. Samræmingaraðila er ætlað að samræma öryggismál allra aðila sem koma að verkinu.

Samræmingaraðila er ætlað að framfylgja öryggis- og heilbrigðisáætlun fyrir verkið og halda öryggishandbók yfir alla þætti sem varða öryggismál í verkinu, jafnt hjá aðalverktaka og undirverktökum. Þar skal m.a. skrá atvik sem hefðu getað valdið slysi. Samræmingaraðili annast samskipti við Vinnueftirlitið og ber ábyrgð á því að tilkynnt sé um öll vinnuslys í verkinu. Verkkaupi getur hvenær sem er afturkallað framsal sitt á ábyrgð þessari, yfirtekið hana eða falið öðrum. Verktaka er hins vegar ekki heimilt að framselja hana nema með samþykki verkkaupa. Samræmingaraðili skal senda eftirlitsmanni verkkaupa afrit af allri skráningu slysa- og næstum því slysa.

Skipun samræmingaraðila breytir engu um skyldur eða ábyrgð verktaka í öryggismálum. Fyrirtæki með 10 starfsmenn eða fleiri þurfa eftir sem áður að skipa öryggisverði og öryggistrúnaðarmenn og fyrirtæki með 50 starfsmenn eða fleiri skulu skipa öryggisnefndir í samræmi við lög um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. [46/1980](#). Verktökum er skylt að annast tilkynningar um skipan öryggisvarða og öryggistrúnaðarmanna ásamt tilkynningum um vinnuslys til Vinnueftirlitsins.

Öryggisvörður / Öryggistrúnaðarmaður: Í öllum verkum, þar sem eru tíu starfsmenn eða fleiri, skal atvinnurekandi tilnefna einn aðila af sinni hálfu, öryggisvörð, og starfsmenn skulu tilnefna annan úr sínum hópi, öryggistrúnaðarmann til starfa á viðkomandi vinnusvæði. Þeir skulu í samvinnu fylgjast með því að aðbúnaður, hollustuhættir og öryggi á vinnustað séu í samræmi við gildandi lög og reglur.

Öryggisnefnd: Í fyrirtækjum þar sem starfsmenn eru 50 eða fleiri skal stofna öryggisnefnd. Starfsmenn kjósa úr sínum hópi tvo öryggistrúnaðarmenn og atvinnurekandi tilnefnir tvo öryggisverði. Þessi nefnd skal skipuleggja aðgerðir varðandi aðbúnað, hollustuhætti og öryggi innan fyrirtækisins, annast fræðslu starfsmanna og hafa eftirlit með því að ráðstafanir er varða aðbúnað, hollustuhætti og öryggi komi að tilætlunum notum. Nánar er fjallað um starfshætti öryggisnefnda í reglugerð um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum nr. [920/2006](#).

Viðbragðsáætlun vegna slysa og óhappa: Verktaka er skylt er að gera sérstaka viðbragðsáætlun í öllum verkum. Hún er innifalin í öryggis- og heilbrigðisáætlun í verkum þar sem slíks er krafist. Í viðbragðsáætlun skal koma fram hvernig standa skuli að því að kalla til hjálps og neyðarnúmer hjá öllum lykilaðilum í verkinu varðandi öryggismál. Viðbragðsáætlun skal kynnt öllum starfsmönnum og hún sett upp á áberandi stað. Verktaki getur notað form fyrir áætlunina sem send er út með útboðsgögnum eða notað sína eigin ef hún er jafn ítarleg. Form fyrir áætlunina er einnig að finna í þessari handbók sem og á heimasíðu Vegagerðarinnar. [Ath. link](#)

Ef um lítil verk er að ræða þar sem aukin hætta er á slysum eða óhöppum getur verkkaupi aukið kröfur um öryggis- og heilbrigðismál.

Öryggis- og heilbrigðisáætlun: Verktaki skal leggja fram öryggis- og heilbrigðisáætlun þegar þess er krafist í útboðs- eða verðkönnunargögnum. Drög að slíkri áætlun má sjá aftar í þessari handbók. Þar skal m.a. fjallað um:

- Afstöðumynd og grunnmynd vinnubúða og verkáætlun.
- Stjórnskipan öryggismála og símanúmer.
- Lýsing ábyrgðarsviðs lykilmanna vegna öryggismála í verkinu.
- Verklagsreglur öryggismála sem segja til um lágmarkskröfur varðandi öryggismál.
- Viðbragðsáætlanir vegna slysa og óhappa og fyrir bruna ef við á.
- Umhverfismál, hvernig verktaki stefnir á að sinna umhverfismálum meðan á framkvæmd stendur.
- Eyðublöð, gátlistar og ýmis form.

Verktaki getur notað form fyrir öryggis- og heilbrigðisáætlun sem send er út með útboðs- og verðkönnunargögnum eða notað sína eigin ef hún er jafn ítarleg. Form fyrir áætlunina er einnig að finna í þessari handbók sem og á heimasíðu Vegagerðarinnar. [ath link](#)

Öryggisáætlun: Í öllum verkum skal gera öryggisáætlun (ekki sama og öryggis- og heilbrigðisáætlun) í samræmi við reglugerð um merkingu og aðrar öryggisráðstafanir vegna framkvæmda á og við veg nr. [492/2009](#). Í öryggisáætlun skal eftirfarandi koma fram:

- Afmörkun vinnusvæðis.
- Hvernig merkingum á og við vinnusvæðið skuli háttað (merkingaráætlun).
- Hvort og hvernig hjáleidir eru skipulagðar.
- Hvernig kynningu og auglýsingu vegna lokunar verður háttað.
- Hver er tilnefndur eftirlitsmaður af hálfu verktaka með merkingum, hér eftir nefndur ábyrgðarmaður vinnusvæðamerkinga.

Verktaki getur notað form fyrir öryggisáætlun sem send er út með útboðs- eða verðkönnunargögnum eða notað sína eigin ef hún er jafn ítarleg. Form fyrir áætlunina er einnig að finna í þessari handbók sem og á heimasíðu Vegagerðarinnar. [ath link](#)

Hvað varðar merkingar vinnusvæða í verkum þá er það ýmist þannig að verkkaupi sér um hönnun á merkingum eða verktaka er falið að gera það. Í öllum tilvikum skulu merkingar vera samkvæmt gildandi [reglum um vinnusvæðamerkingar](#).

Ef um minni verk er að ræða þar sem aukin hætta getur verið á slysum eða óhöppum getur verkkaupi aukið kröfur um öryggis- og heilbrigðismál.

Áhættugreining: Við hönnun og undirbúning verka er metið hvaða kröfur skal gera til öryggismála í viðkomandi verki. Vinnulagið er oftast þannig að í minni nýframkvæmdaverkum og flestum viðhaldsverkum er ekki talin ástæða til að vinna formlega áhættugreiningu og er þá stuðst við almennt áhættumat sbr. kröfur í reglugerð um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum nr. [920/2006](#) ásamt leiðbeiningum Vinnueftirlitsins. Við stærri framkvæmdir og framkvæmdir þar sem talin er aukin hætta á slysum eða verulegu eignatjóni sbr. viðauka II í [547/1996](#) skal samræmingaraðili öryggis- og heilbrigðismála gera kerfisbundna áhættugreiningu í upphafi verks. Áhættugreininguna skal nota til þess að skipuleggja vinnu þannig að áhættu sé mætt með mótvægisáðgerðum.

Kröfur

Viðbragðsáætlun, öryggis- og heilbrigðisáætlun, öryggisáætlun

Í öllum útboðs- og verðkönnunarverkum Vegagerðarinnar er metið hverju sinni hvaða kröfur skal gera til öryggis- og heilbrigðismála í viðkomandi verki.

Í verkum þar sem aðeins einn verktaki er í verki með 1 – 9 starfsmenn, skal verktaki og/eða verkstjóri hans stuðla að góðum aðbúnaði og öryggi á vinnustað í samræmi við [46/1980](#)). Verktaki skal í öllum verkum skila viðbragðsáætlun vegna slysa og óhappa og viðbragðsáætlun vegna bruna (ef við á) fyrir undirritun samnings. Athugið að viðbragðsáætlun er hluti öryggis- og heilbrigðisáætlunar en í einföldum verkum er hún látin duga ein og sér. Þessi krafa getur átt við einföld verk í hæfisflokki A þar sem áhætta er lítil. (hæfisflokkar eru skilgreindir í [leiðbeiningum um gerð útboðslýsinga](#)) en einnig í verðkönnunarverkum sem eru verk undir útboðsviðmiðum. Þó svo að aðeins einn verktaki sé í verki með 1 – 9 starfsmenn getur verið aukin hætta á slysum og óhöppum við vissar aðstæður og einnig getur verk orðið það stórt (hæfisflokkur B eða C) að full ástæða sé til að verktaki leggi fram öryggis- og heilbrigðisáætlun og geri jafnvel kerfisbundna áhættugreiningu fyrir verkið ef ástæða þykir til.

Einnig skal gera öryggisáætlun í öllum verkum hjá Vegagerðinni (sem er annað en öryggis- og heilbrigðisáætlun) í samræmi við reglugerð nr. [492/2009](#) og skal hún lögð fram fyrir undirritun samnings. Merkingaráætlun er hluti öryggisáætlunar.

Form fyrir viðbragðsáætlun og öryggisáætlun er sent út með útboðs- og verðkönnunargögnum en er einnig að finna í þessari handbók og er aðgengilegt á heimasíðu Vegagerðarinnar. [ath. linkur](#)

Í verkum þar sem tveir eða fleiri verktakar starfa samtímis með 10 starfsmenn eða fleiri eða vinna er hættuleg samkvæmt viðauka II í reglum nr. [547/1996](#) er krafa um að aðalverktaki leggi fram öryggis- og heilbrigðisáætlun fyrir undirritun samnings. Þessi krafa getur átt við alla hæfisflokkar þar sem aðalverktaki skal undir öllum kringumstæðum leggja fram öryggis- og heilbrigðisáætlun og því aðeins spurning um hvort vinna teljist hættuleg eða ekki. Drög að öryggis- og heilbrigðisáætlun er meðfylgjandi í þessari öryggishandbók og er verktaka heimilt að nýta sér þau við gerð áætlunar sinnar eða nota sín eigin form séu þau a.m.k. jafn ítarleg. Form fyrir áætlunina eru send út með útboðs- og verðkönnunargögnum en eru einnig aðgengileg á heimasíðu Vegagerðarinnar. [ath. linkur](#)

Yfirlit yfir kröfur til öryggis- og heilbrigðisráðstafana í útboðsverkum				
Skilgreining á verkum m.t.t. krafna um öryggis- og heilbrigðisráðstafanir	Öryggisáætlun (merkingaráætlun innif.)	Viðbragðsáætlun vegna slysa og óhappa og bruna ef við á	Öryggis- og heilbrigðisáætlun	Kerfisbundin áhættugreining verktaka

Verk með einn verktaka 1 – 9 starfsmenn. Hæfisflokkur A, lítil áhætta, verk undir viðmiðunarmörkum útboða	x	x		
Verk með einn verktaka 1 – 9 starfsmenn. Vinna hættuleg sbr. 547/1996 viðauka II. Hæfisflokkur A eða B.	x	x	x	(x)
Verk með tvo eða fleiri verktaka, tíu starfsmenn eða fleiri samtímis. Allir hæfisflokkar.	x	x	x	
Verk með tvo eða fleiri verktaka, tíu starfsmenn eða fleiri samtímis. Vinna hættuleg sbr. 547/1996 viðauka II. Allir hæfisflokkar.	x	x	x	x

Merkingar vinnusvæða: Athuga skal að merkingaráætlun er innifalin í öryggisáætlun sem hluti af því hvernig merkingum á og við framkvæmdasvæðið skal háttað.

Í reglum um vinnusvæðamerkingar númer 12, febrúar 2017, kemur fram að merkingar skuli hannaðar sérstaklega og vera hluti hönnunar-, útboðs-, og samningsgagna. Á vinnusvæðum þar sem unnið er eftir málsettum hönnunargögnum skal staðsetja öll merki og annan búnað sem ætlaður er til að vernda starfsmenn og til að stýra og leiðbeina umferð um vinnusvæðið. Við undirskrift verksamnings skal gerð svo kölluð *merkingaráætlun* sem er hluti öryggisáætlunar (sbr. 4. gr. reglugerðar nr. 492/2009) þar sem bætt er við hönnunargögnin upplýsingum um verktaka, vinnustað, dagsetningu og upphafs- og lokatímasetningu framkvæmdaþátta ásamt nöfnum og símanúmerum þeirra sem bera ábyrgð. Merkingaráætlunin skal síðan staðfest af verkkaupa og kynnt viðkomandi eftirlitsaðila áður en vinna hefst. Áætlun um merkingar skal liggja fyrir hjá veghaldara og afrit á vinnustað.

Reglur um vinnusvæðamerkingar er að finna á slóðinni:

<http://www.vegagerdin.is/upplýsingar-og-utgafa/leidbeiningar-og-stadlar/vinnusvaedamerkingar/>

Merkingar umferðarleiða á vinnusvæði sem er lokað fyrir almennri umferð: Athugið að verktaki ber alla ábyrgð á merkingum umferðarleiða vinnutækja á vinnusvæði sem lokað er fyrir almennri umferð.

Skyldur aðila

Einn verktaki á vinnusvæði, fyrirtæki með færri en tíu starfsmenn

Skipaður eftirlitsmaður með verki starfar í umboði verkkaupa og kemur fram fyrir hans hönd í samræmi við reglur nr. [547/1996](#) um aðbúnað, hollustuhætti og öryggisráðstafanir á byggingarvinnustöðum og við tímabundna mannvirkjagerð. Eftirlitsmaður er eftir atvikum starfsmaður verkkaupa eða aðili sem ráðinn er til verksins og skal fylgja því eftir að verktaki sinni skyldum sínum varðandi öryggismál.

Skyldur eftirlitsmanns:

1. Fylgja eftir öryggis- og heilbrigðismálum fyrir verkkaupa.
2. Leggja sér til og nota nauðsynlegar persónuhlífar (sjá vinnulýsingu fyrir öryggisbúnað starfsmanna með verklagsreglu Vegagerðar 17.7.03).
3. Fara yfir og bóka á verkfundum þætti er varða öryggismál, sjá meðfylgjandi gátlista.
4. Halda saman allri skráningu slysa- og næstum því slysa sem hann fær frá verktaka.

Skyldur verktaka:

1. Starfa samkvæmt lögum og reglum um öryggis- og heilbrigðismál.
2. Senda tilkynningu um öll slys til Vinnueftirlitsins og eftirlits verkkaupa.
3. Gera viðbragðsáætlun vegna slysa og óhappa.
4. Gera viðbragðsáætlun vegna bruna, ef við á.
5. Gera öryggisáætlun.
6. Setja upp á áberandi stað og kynna viðbragðsáætlanir fyrir starfsmönnum.
7. Halda öryggishandbók þar sem m.a. kemur fram skráning á öllum slysum og næstum því slysum.

Skyldur aðila

Fleiri en einn verktaki á vinnusvæði eða verktaki með tíu starfsmenn eða fleiri

Skipaður eftirlitsmaður með verki starfar í umboði verkkaupa og kemur fram fyrir hans hönd í samræmi við reglur nr. [547/1996](#) um aðbúnað, hollustuhætti og öryggisráðstafanir á byggingarvinnustöðum og við tímabundna mannvirkjagerð. Eftirlitsmaður er eftir atvikum starfsmaður verkkaupa eða aðili sem ráðinn er til verksins og skal fylgja því eftir að verktaki sinni skyldum sínum varðandi öryggismál.

Skyldur eftirlitsmanns:

1. Fylgja eftir öryggis- og heilbrigðismálum fyrir verkkaupa.
2. Leggja sér til og nota nauðsynlegar persónuhlífar (Sjá vinnulýsingu fyrir öryggisbúnað starfsmanna með verklagsreglu Vegagerðar 17.7.03).
3. Sjá til þess að aðalverktaki skipi samræmingaraðila öryggis- og heilbrigðismála fyrir verkið, ef við á.
4. Fara yfir og bóka á verkfundum þætti er varða öryggismál, sjá meðfylgjandi gátlista.
5. Fylgja því eftir að verktaki sinni öryggis- og heilbrigðisráðstöfunum, svo sem uppfærslu öryggis- og heilbrigðisáætlunar og kerfisbundinni áhættugreiningu sé hennar krafist.
6. Halda saman allri skráningu slysa og næstum því slysa sem hann fær frá verktaka.

Skyldur aðalverktaka:

1. Starfa samkvæmt lögum og reglum um öryggis- og heilbrigðismál.
2. Tilnefna samræmingaraðila öryggis- og heilbrigðismála í verkinu.
3. Senda tilkynningu til Vinnueftirlitsins um upphaf verks.
4. Gera öryggis- og heilbrigðisáætlun, viðbragðsáætlanir innifaldar.
5. Gera öryggisáætlun.
6. Gera kerfisbundna áhættugreiningu, ef við á.
7. Setja upp á áberandi stað og kynna viðbragðsáætlanir fyrir starfsmönnum.
8. Kynna ábyrgðarsvið og verklagsreglur öryggis- og heilbrigðisáætlunar fyrir starfsmönnum.

	Verkfundir – Gátlisti vegna öryggismála	Eftirlit verkkaupa Skjal EVK _1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Eftirlit verkkaupa

Verkfundir – gátlisti vegna öryggismála

Í fundarmálista fyrir verkfundi í nýframkvæmdaverkum hjá Vegagerðinni eru öryggismál tekin fyrir undir tölulið 4 á verkfundum.

Eftirfarandi lista frá Vinnueftirlitinu getur fundarstjóri notað sem gátlista á verkfundum undir þessum lið:

- A. Skýrsla samræmingaraðila öryggismála**
 - 1. Hafa orðið slys eða óhöpp frá síðasta fundi
 - 2. Fyrri ákvarðanir, staða, efndir
 - 3. Skráning slysa og næstun því slysa
- B. Persónuhlífar**
 - 1. Notkun
 - 2. Eftirlit og ástand
- C. Aðstæður**
 - 1. Umgengni
 - 2. Fallvarnir
 - 3. Hindranir
 - 4. Lokanir
 - 5. Lýsing
 - 6. Skilti
 - 7. Annað
- D. Aðbúnaður**
 - 1. Umgengni
 - 2. Hreinlætismál
 - 3. Brunavarnir
 - 4. Eftirlit og ástand
 - 5. Annað
- E. Öryggisbúnaður**
 - 1. Sjúkrakassi
 - 2. Neyðarsturtur
 - 3. Augnskölun
 - 4. Slökkvitæki

	Vinnulýsing – Eftirlitsferðir um vinnusvæðið	Eftirlit verkkaupa Skjal EVK_2
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Eftirlit verkkaupa

Eftirlitsferðir um vinnusvæðið

Tilgangur: Að fylgjast með því að farið sé eftir lögum, reglum og forskriftum og leitast við að finna hugsanlegar áhættur, mistök og ágalla.

Skapa umræður um öryggis- og heilbrigðismál. Fylgja eftir ákvörðunum / umbótum.

Ábyrgðarmaður: Eftirlitsmaður verkkaupa.

Eftirlitsmaður fer reglulegar ferðir um vinnusvæðið og fylgist með því hvort forskriftir öryggis- og heilbrigðisáætlunar ásamt lögum um aðbúnað, hollustuhætti og öryggisráðstafanir séu uppfyllt. Í skoðunarferðum eru vinnusvæði, búnaður, merkingar, umhverfisþættir og verklag rýnt til að staðfesta að markmiðum um öryggis- og heilbrigðismál sé náð.

Tíðni skoðunarferða er í samræmi við eftirlitsáætlun fyrir verkið. Haldin skal skráning um skoðunarferðirnar, þ.e. um hluti sem greinast í lagi og um frávik frá viðmiðum. Ef frávik greinast er gripið til viðeigandi aðgerða sem geta eftir eðli máls verið:

- Munnlegar eða skriflegar aðvaranir
- Vinna stöðvuð
- Láta laga vanhöld á kostnað verktaka

Að öllu jöfnu eru gefin fyrirmæli um umbætur með skilgreindum ábyrgðaraðila og tímafresti. Skrá skal skriflega þegar umbótum er lokið og skulu skjölin geymd með upphaflegu frávíkaskýrslunni.

Öll svæði framkvæmdasvæðis skulu skoðuð reglulega. Tíðni samkvæmt eftirlitsáætlun. Skoða ber svæði tíðar þar sem frávik greinast oft.

Samræmingaraðili og/eða starfsmenn verktaka skulu taka þátt í eftirlitsferðum þegar þess er óskað.

	Gátlisti vegna eftirlitsferða um vinnusvæðið	Eftirlit verkkaupa Skjal EVK_3
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Eftirlit verkkaupa

Eftirlitsferðir – gátlisti vegna öryggisatriða

Hvað skoðað	Á ekki við	Ok	Ábótav.	Skal lokið	Ábyrgur	Athugasemd
A: Aðstæður						
1. Umgengni						
2. Hindranir						
3. Lýsing						
4. Skilti						
5. Eru neyðarnúmer sýnileg?						
B: Vélar og tæki						
1. Lögbundnar skoðanir						
2. Árseftirlit						
3. Tæknilegt ástand						
4. Lyftibúnaður						
5. Annað						
C: Aðbúnaður						
1. Umgengni						
2. Hreinlæti						
3. Brunavarnir						
4. Reykingabann						
5. Læsingar og öryggi						
6. Tæknilegt ástand						
7. Bönn og leiðbeiningar						
8. Annað						
D: Skyndihjálp						
1. Sjúkrakassi						
2. Neyðarnúmer						
3. Leiðbeiningar í tækjum						
4. Annað						
E: Starfsmenn						
1. Hjálmur						
2. Öryggisgleraugu						
3. Heyrnarhlífar						
4. Skór með stáltá						
5. Sýnileikafatnaður						
6. Annað						

DRÖG AÐ ÖRYGGIS- OG HEILBRIGÐISÁÆTLUN

Endanleg kröfugerð verkkaupa varðandi öryggis- og heilbrigðismál kemur fram í grein 1.11 í útboðslýsingu fyrir viðkomandi verk. Hér á eftir er að finna drög að öryggis- og heilbrigðisáætlun sem verktaka er heimilt að nýta sér við gerð sinnar eigin áætlunar. Hann þarf þó að aðlagða öll skjöl í þessum drögum að því verki sem vinna skal og setja inn réttar upplýsingar s.s. skipulag vinnubúða, verkáætlun, skipurit, ábyrgðasvið hinna ýmsu aðila o.s.frv.

Efnisyfirlit

Almennir kaflar		
Kafli	Skjal	Heiti
0		Kynning og efnisyfirlit
	0.0	Efnisyfirlit (ekki hér)
	0.1	Inngangur. Kynning á handbókinni
1		Afstöðumyndir, verkáætlun
	1.1	Vinnubúðir, uppsetning x
	1.2	Verkáætlun
2		Stjórnskipan öryggismála verksins
	2.1	Skipurit öryggis- og heilbrigðismála
	2.2	Símaskrá yfir aðila verksins
	2.3	Skipan og samsetning öryggisnefndar
3		Lýsing ábyrgðasviðs vegna öryggismála
	3.1	Öryggisverðir
	3.2	Öryggistrúnaðarmenn
	3.3	Verkstjórar og flokkstjórar
	3.4	Vélamenn og tækjamenn
	3.5	Æðstu stjórnendur
4		Verklagsreglur öryggismála
	4.1	Verklagsregla um tilkynningu við upphaf verks
	4.2	Verklagsregla um tilkynningu slysa
	4.3	Verklagsregla um viðbragðsáætlun
	4.4	Verklagsregla um hættusvæði og hættulega vinnu
	4.5	Verklagsregla um vinnuvélar og tæki
	4.6	Verklagsregla um notkun persónuhlífa
5		Viðbragðsáætlanir
	5.1	Viðbragðsáætlun. Fyrstu aðgerðir vegna slysa og óhappa
	5.2	Viðbragðsáætlun. Næstu aðgerðir vegna slysa og óhappa
	5.3	Viðbragðsáætlun vegna bruna
	5.4	Viðbragðsáætlun, viðbúnaður og viðbrögð við mengunaróhappi
6		Umhverfisþáttur framkvæmda
	6.1	Umhverfismál

Eyðublöð og gátlistar		
Kafli	Skjal	Heiti
7		Innra eftirlit öryggismála
	8.1	Skráning eftirlitsferða vegna öryggisúttekta
	8.2	Gátlisti eftirlitsferða
	8.3	Eyðublað fyrir orðsendingar vegna öryggismála
8		Ytra eftirlit öryggismála
	9.1	Skrá yfir heimsóknir Vinnueftirlits
	9.2	Skýrsla vegna öryggisúttektar
9		Tilkynning um umbætur
	9.1	Skráningablað vegna tilkynninga
10		Tilkynning um vinnuslys
	10.1	Tilkynningareyðublöð
12		Skráning slysa
	12.1	Skráning slysa og annarra atvika sem valda hér um bil slysi
13		Fundargerðir öryggisnefndar
	13.1	Form fundargerða
	13.2	Gátlisti vegna fundargerða
14		Samskipti vegna öryggismála
	14.1	Bréf til verktaka vegna öryggismála
	14.2	Bréf frá verktaka vegna öryggismála
15		Önnur gögn
	15.1	Form fyrir öryggisáætlun

	Lýsing á öryggis- og heilbrigðisáætlun	Kafla 00 Skjal 0 _1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Tilgangur:

Öryggis- og heilbrigðisáætlun er ætlað að framfylgja sameiginlegum öryggis- og heilbrigðismálum á framkvæmdastað og auðvelda samskipti milli óskyldra aðila á vinnusvæðinu.

Skyldur einstakra aðila:

Skyldur einstakra starfshópa starfsmanna varðandi eigið öryggi og annarra er lýst í kafla 3.

Verklagsreglur:

Verklagsreglur um öryggismál er að finna í kafla 4 þar sem sérstök ákvæði sem gilda almennt á vinnusvæðinu koma til viðbótar almennum öryggisákvæðum.

Umhverfismál:

Aðgerðir til að tryggja lágmarksröskun á umhverfi og náttúru framkvæmdasvæðisins er lýst í kafla 6.

Endurskoðun áætlunarinnar:

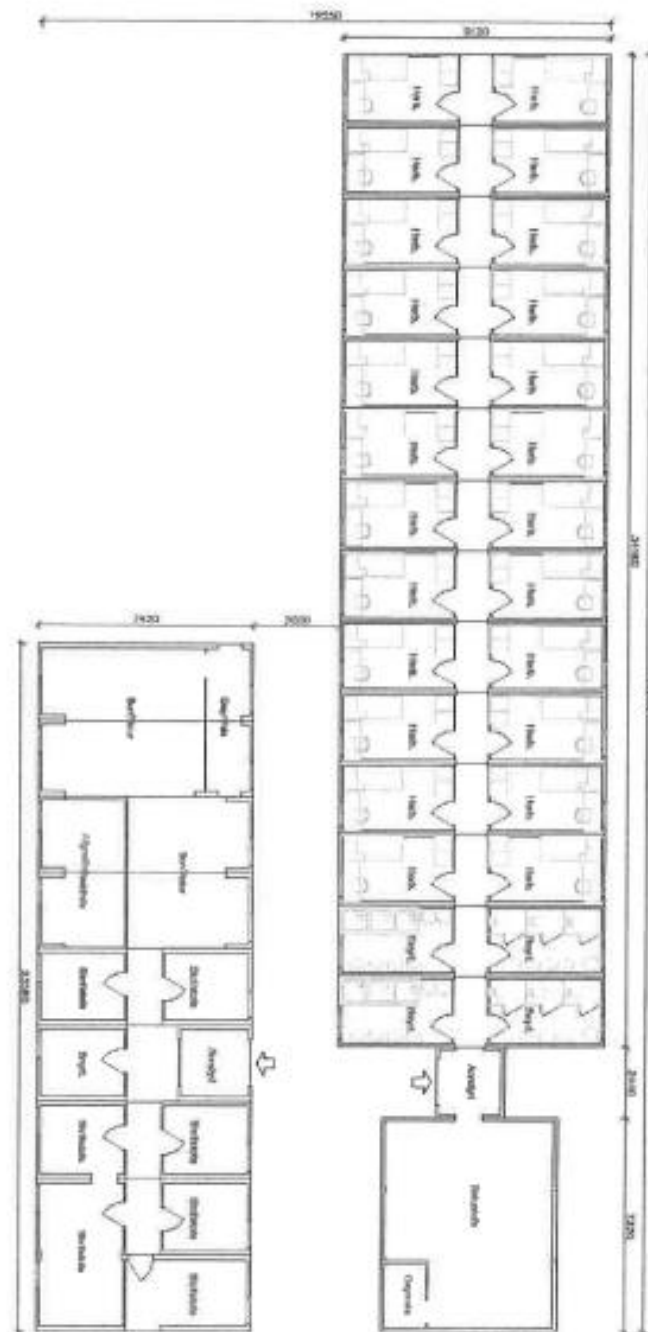
Öryggis- og heilbrigðisáætlunin mun verða endurskoðuð eftir því sem tilefni gefur til á framkvæmdatímanum.

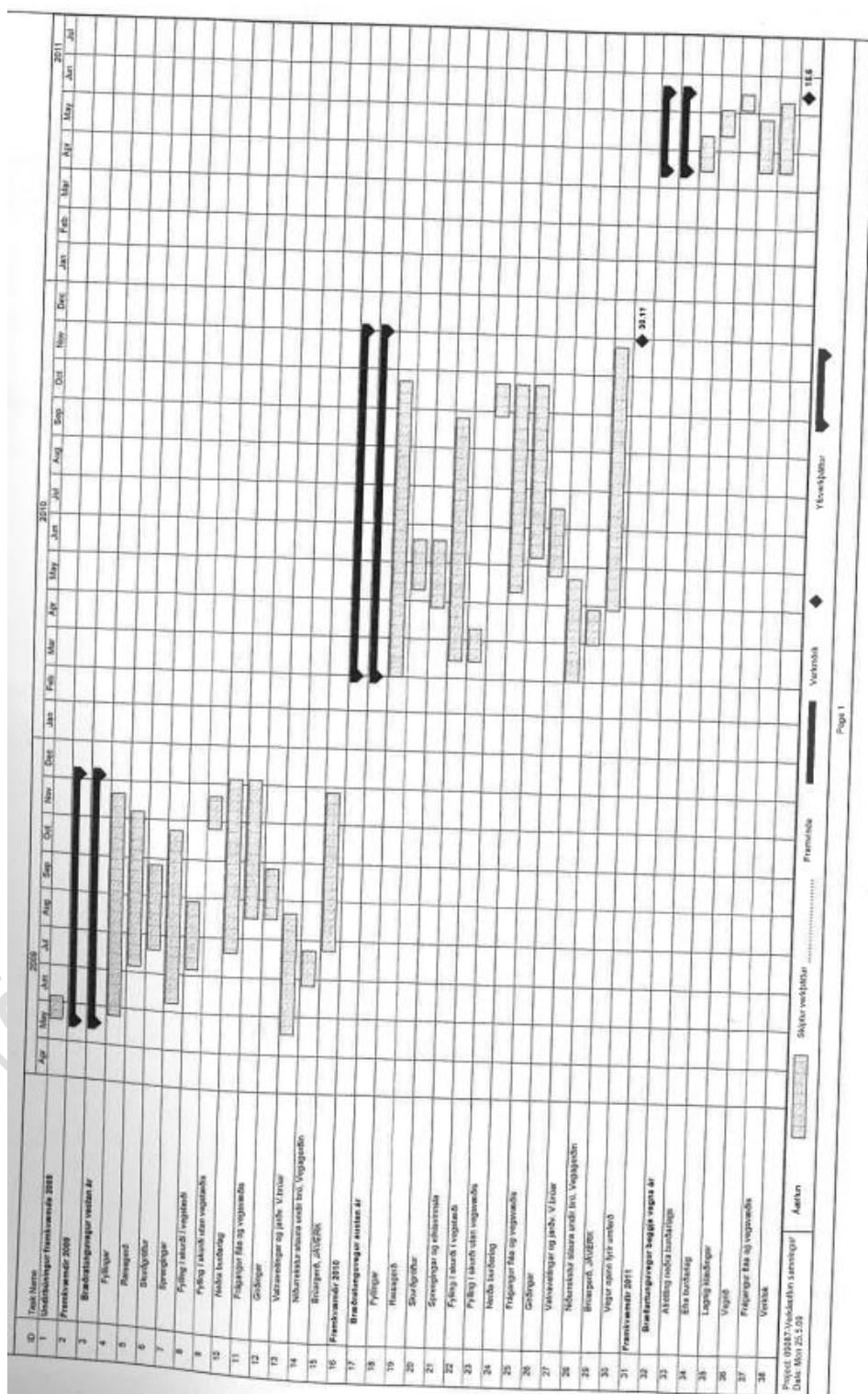
	Vinnubúðir - afstöðumynd	Kafli 1 Skjal 1 _1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

	Vinnubúðir - uppsetning	Kafli 1 Skjal 1 _2
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

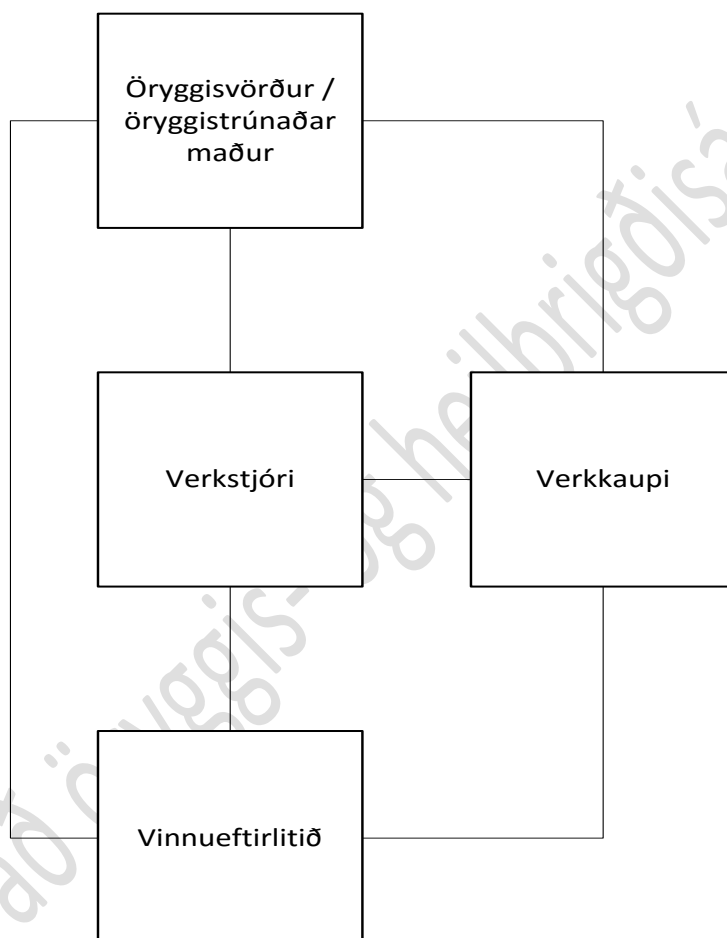

	Verkáætlun	Kafli 1 Skjal 1_3
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

	Skipurit öryggis- og heilbrigðismála	Kafli 2 Skjal 2 _1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

	Nafnalisti og símaskrá aðila í verkinu	Kafla 2 Skjal 2_2
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Aðalverktaki	Staða	Símanúmer
Jón Jónsson	Verkstjóri	839 9999
	Gæðastjóri	
	Samræmingaraðili	
	Öryggisvörður	
	Öryggistrúnaðarmaður	

Undirverktaki 1	Staða	Símanúmer

Undirverktaki 2	Staða	Símanúmer

Verkkaupi	Staða	Símanúmer
	Eftirlitsmaður	
	Umsjónarmaður	
	Verkefnisstjóri	

	Skipun og samsetning öryggisnefndar	Kaflí 2 Skjal 2 _3
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Markmið:

Tryggja virka stjórnun öryggis- og heilbrigðismála á framkvæmdastað

Lýsing:

Skipuð skal 4 manna öryggisnefnd frá verktaka í samræmi við lög um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. [46/1980](#) og reglugerð um skipulag vinnuverndarstarfs á vinnustöðum nr. [920/2006](#)

Umboð:

Öryggisnefndin starfar í samræmi við lög og reglur um vinnuvernd í umboði verktaka.

Ábyrgð:

Nefndinni er ætlað að móta sameiginlegar öryggis- og heilbrigðisreglur sem gilda á framkvæmdastað. Öllum aðilum sem vinna eða eiga erindi á svæðið ber að hlíta þeim öryggisreglum sem settar hafa verið. Nefndin skal reglulega yfirfara og viðhalda reglum um öryggismál sem gilda á framkvæmdastað. Hún skal sjá til þess að gerðar séu reglulegar úttektir á öryggis- og heilbrigðisþáttum á svæðinu. Nefndin ber ábyrgð á að dreifa upplýsingum og ábendingum innan framkvæmdasvæðisins.

Fundir:

Nefndin skal koma saman og framkvæma innri úttekt öryggismála í fyrstu viku hvers mánaðar eða oftár ef ástæða þykir til.

Tilkynning:

Tilkynna skal um skipan og breytingar nefndarinnar til Vinnueftirlitsins á þar til gerðu eyðublaði.

	Ábyrgðarsvið öryggisvarða og öryggistrúnaðarmanna	Kafli 3 Skjal 3 _1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Öllum verktökum sem vinna á framkvæmdastað er skylt að vera með virkt kerfi öryggistrúnaðarmanna og öryggisvarða í samræmi við ákvæði vinnuverndalaga, nr. 46/1980. Öryggisvörðum og öryggistrúnaðarmönnum er ætlað að starfa í nánú samstarfi á framkvæmdastað og taka sæti í öryggisnefnd.

Yfirmenn: Í samræmi við skipurit viðkomandi fyrirtækis
 Staðgengill: Í samræmi við ákvörðun viðkomandi fyrirtækis
 Valdsvið: Samkvæmt starfslýsingu Vinnueftirlitsins um öryggisverði og öryggistrúnaðarmenn
 Ábyrgðarsvið: Er eftirfarandi

1. Að framkvæma innra eftirlit á framkvæmdarstað og aðgæta að vélar og vélabúnaður, hættuleg efni og starfsaðferðir stofni ekki lífi og heilsu starfsmanna í hættu.
2. Hafa eftirlit með ástandi og notkun persónuhlífa og að starfsmenn noti þann búnað eða hlífar sem eru til staðar.
3. Að ekki viðgangist ámælisverð eða síendurtekin ótilhlýðileg háttsemi á vinnustað.
4. Að veita starfsmönnum upplýsingar um allt er varðar öryggi og heilbrigðismál á vinnustaðnum.
5. Að skráning vinnuslysa, óhappa og vinnusjúkdóma sé sinnt og að sendar séu tilkynningar um slys til Vinnueftirlitsins.
6. Að hafa hvetjandi og mótandi áhrif á aðra starfsmenn fyrirtækisins hvað varðar öryggismál.
7. Að þekkja öryggis- og heilbrigðisáætlun framkvæmdastaðarins jafnframt því að þekkja vinnureglur og leiðbeiningar Vinnueftirlitsins.
8. Að haldnir séu fundir innan fyrirtækisins um öryggi og heilbrigðismál. Að starfsmenn fái nauðsynlega fræðslu og þjálfun m.t.t. aðbúnaðar, hollustuhátta og öryggis á vinnustöðum.
9. Að halda skrá með viðkomandi verkstjóra um reglulegar eftirlitsferðir um vinnusvæðið.

	Ábyrgðarsvið verkstjóra	Kafli 3 Skjal 3_3
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Lýsing ábyrgðarsviðs verkstjóra lýsir ábyrgð og skyldu verkstjóra varðandi öryggis- og heilsuvernd á framkvæmdasvæðinu.

Yfirmenn: Samkvæmt skipuriti viðkomandi fyrirtækis.
 Staðgengill: Samkvæmt ákvörðun viðkomandi fyrirtækis.
 Ábyrgðarsvið: Er eftirfarandi

1. Kynna sér vel reglur og leiðbeiningar Vinnueftirlitsins um öryggismál og heilsuvernd og sjá til þess að starfsmenn fari eftir þeim.
2. Sjá til þess að starfsmenn noti persónuhlífar samkvæmt reglum Vinnueftirlitsins og noti þær á ábyrgan hátt.
3. Hafa eftirlit með notkun og ástandi persónuhlífa og halda skrá um slíkt eftirlit.
4. Tilkynna öll vinnuslys til Vinnueftirlitsins.
5. Að þekkja öryggis- og heilbrigðisáætlun framkvæmdasvæðisins.
6. Veita starfsmönnum upplýsingar um atriði er varðar öryggi og heilbrigði á vinnustaðnum.
7. Miðla gögnum varðandi öryggismál á framkvæmdasvæðinu til starfsmanna.
8. Að hafa hvetjandi og mótandi áhrif á aðra starfsmenn fyrirtækisins hvað varðar öryggismál.
9. Að framkvæma innra eftirlit á framkvæmdarstað og aðgæta að vélar og vélabúnaður, hættuleg efni og starfsaðferðir stofni ekki lífi og heilsu starfsmanna í hættu.
10. Að halda skrá með viðkomandi öryggisverði og öryggistrúnaðarmanni um reglulegar eftirlitsferðir um vinnusvæðið.
11. Taka hættuleg tæki og tól úr umferð.
12. Sjá til þess að umgengni á framkvæmdasvæðinu sé í lagi þannig að ekki skapist hætta af og óþægindi fyrir aðra.
13. Uppfæra og viðhalda öryggishandbók frá degi til dags þar sem m.a. kemur fram skráning á atvikum sem hefðu getað valdið slysi.

	Ábyrgðarsvið vélamanna og bílstjóra	Kaflí 3 Skjal 3 _4
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Lýsing ábyrgðarsviðs vélamanna og bílstjóra lýsir ábyrgð og skyldu þeirra varðandi öryggis- og heilsuvernd á framkvæmdasvæðinu.

Yfirmenn: Verkstjórar viðkomandi fyrirtækis.

Ábyrgðarsvið: Er eftirfarandi:

1. Sjá til þess að réttindi viðkomandi til að stjórna viðkomandi tæki séu í gildi.
2. Sjá til þess að skráningar- og skoðunarskírteini séu til staðar í tækinu og eftirlitsmönnum aðgengileg.
3. Sjá til þess að viðhald og meðferð þeirra véla og tækja sem viðkomandi stjórnar sé í samræmi við leiðbeiningar framleiðanda.
4. Sjá til þess að færa viðhaldsbók og gátlista um vélina eða tækið.
5. Sjá um að umgengni við tækið sé þannig háttað að ekki skapist hættu á ónauðsynlegu sliti né að farartækjum og fólki geti stafað hættu af.
6. Sjá um að tækinu sé haldið í góðu standi.
7. Sjá um að reglur um notkun og stjórnun tækisins séu virtar svo ekki skapist hættu fyrir aðra.
8. Hlíta ábendingum öryggisvarða og öryggistrúnaðarmanna jafnframt því að vinna í samræmi við tilmæli Vinnueftirlitsins.
9. Fara í einu og öllu eftir kröfum um notkun persónuhlífa sem settar eru fyrir svæðið.
10. Sjá um að hlutir sem hugsanlega eru notaðir í tengslum við tækið séu í lagi og passi verkefninu.
11. Fara eftir ákvæðum um takmörkun á akstri og umferð sem sett hafa verið á framkvæmdasvæðinu.

	Ábyrgðasvið æðstu stjórnenda	Kafli 3 Skjal 3_5
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Lýsing ábyrgðasviðs æðstu stjórnenda lýsir ábyrgð og skyldu æðstu yfirmanna fyrirtækis hvað varðar öryggis-, heilsu- og umhverfisvernd.

Ábyrgðarsvið: Er eftirfarandi:

Að innan fyrirtækisins sé virkt kerfi öryggisvarða og öryggistrúnaðarmanna í samræmi við lög og reglur.

Að tilkynnt hafi verið um öryggisverði og öryggistrúnaðarmenn til Vinnueftirlitsins á sérstöku eyðublaði. Afrit skal senda til samræmingaraðila öryggismála í viðkomandi verki.

Sjá til þess að starfsmenn fylgi áætlun um öryggis- og heilbrigðismál og hlíti ákvörðunum og tilmælum samræmingaraðila öryggis- og heilbrigðismála í verkinu.

Sjá til þess að fyrirtækið sé með slysatryggingar vegna eigin starfsmanna og ábyrgðartryggingar gagnvart þriðja aðila í gildi í viðkomandi verki.

Sjá til þess að starfsmenn hafi aðgang að öllum persónuhlífum sem þarf til að vinna verkið í samræmi við reglur og góða vinnu hefð.

Að til staðar sé annar viðeigandi öryggisbúnaður sem þarf til að vinna verkið í samræmi við reglur svo sem aðvörunarskilti, afmarkanir, verkpallar og fallvarnir.

Að einungis starfsmenn með full réttindi stjórnari tækjum og vinnuvélum.

Nota aðeins tæki og tól til verksins sem standast skoðun opinberra úttektaraðila.

Sjá til þess að starfsmenn kynni sér öryggisreglur á svæðinu.

Gefa starfsmönnum tækifæri á að vinna að öryggismálum.

	Verklagsregla um tilkynningu við upphaf verks	Kafli 4 Skjal 4 _1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Tilgangur: Upplýsa Vinnueftirlitið.

Ábyrgðarmaður: Fulltrúi verktaka.

Lýsing: Forsendur fyrir tilkynningu til Vinnueftirlitsins:

Í öllum útboðsverkum á vegum Vegagerðarinnar skal senda tilkynningu til Vinnueftirlitsins áður en vinna hefst á verkstað.

Efni tilkynningar til Vinnueftirlits sbr. Viðauka III, reglugerð 547/1996:

- Dagsetning
- Staðsetning framkvæmdar
- Nafn og pósthfang verkkaupa
- Tegund verks
- Byggingastjóri, verkefnisstjóri, nafn og pósthfang, (sjá að neðan)
- Samræmingaraðili öryggis- og heilbrigðismála, nafn og pósthfang
- Áætlaður upphafsdagur verks á verkstað
- Áætlaður verktími á verkstað
- Áætlaður hámarksfjöldi starfsmanna á verkstað
- Fyrirhugaður fjöldi verktaka
- Upplýsingar um þá verktaka sem þegar hafa verið valdir

Sjá meðfylgjandi eyðublað frá Vinnueftirlitinu.

[3. lið 3. gr. reglna nr. 547/1996 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggisrástafanir á byggingarvinnustöðum og við aðra tímabundna mannvirkjagerð segir svo:
"3. Verkkaupi eða aðili sem hann hefur fallið umsjón byggingarframkvæmda t.d. verktaki eða verkefnisstjóri, skal senda tilkynningu til Vinnueftirlits ríkisins áður en vinna hefst sem er í samræmi við III. viðauka ef:

a. um er að ræða byggingarvinnustað þar sem ráðgert er að vinna standi lengur en 30 vinnudaga og þar sem fleiri en 20 starfsmenn er í vinnu samtímis, eða
b. um er að ræða byggingarvinnustað þar sem ráðgert er að vinnan sé meira en 500 dagsverk.

Tilkynningin skal sett upp á áberandi stað á byggingarsvæðinu."

Nafn verkkaupa:	Kennitala verkkaupa:	Netfang:
Heimilisfang:	Póstnúmer og sveitarfélag:	Sími:
Byggingarstaður - Nákvæm staðsetning:		Sími:
Tegund verks:		
Verkefnisstjóri (byggingarstjóri):		
Heimilisfang:	Póstnúmer og sveitarfélag:	Sími:
Samræmingaraðili öryggis- og heilbrigðismála á undirbúningsstigi verks:		
Heimilisfang:	Póstnúmer og sveitarfélag:	Sími:
Samræmingaraðili öryggis- og heilbrigðismála á framkvæmdastigi verks:		
Heimilisfang:	Póstnúmer og sveitarfélag:	Sími:
Fyrirhugaður upphafsdagur verks á byggingarsvæði:	Fyrirhuguð verklok:	
Aætlaður hámarksfjöldi starfsmanna á byggingarsvæðinu:	Fyrirhugaður fjöldi verktaka á byggingarsvæðinu:	
Hvaða verktakar hafa þegar verið valdir?:		

Staður:

Dags. undirskriftar

F.h. verkkaupa

	Verklagsregla um tilkynningu slysa	Kafli 4 Skjal 4 _2
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Tilgangur: Tryggja að Vinnueftirlitinu berist tilkynningar um öll vinnuslys.

Ábyrgðarmaður: Verkstjóri.

Hver tilkynnir: Verkstjóri hjá hverju fyrirtæki fyrir sig ber ábyrgð á að tilkynna um vinnuslys með því að fylla út meðfylgjandi form og senda Vinnueftirlitinu.

Á heimasíðu Vinnueftirlitsins er „Tilkynning vinnuslysa“ til sem rafrænt skjalaform sem fyllt er út sent rafrænt til Vinnueftirlitsins. Athugið vistun vegna eigin skjalavistunar og að senda samræmingaraðila öryggis- og heilbrigðismála eintak.

Hvað: Í verkum á vegum Vegagerðarinnar skal að lágmarki tilkynna, með formlegum hætti, til Vinnueftirlitsins um öll slys sem hafa í sér fjarveru starfsmanns frá vinnu í einn dag eða lengur auk slysadags.

Afrit: Senda skal afrit af tilkynningu til Vinnueftirlitsins til samræmingaraðila öryggis- og heilbrigðismála í verkinu svo hægt sé að halda samræmda skrá yfir öll vinnuslys við framkvæmdina. Einnig skal senda afrit til öryggisvarðar og öryggistrúnaðarmanns.

Tilkynning um vinnuslys

A	Nafn fyrirtækis:	Deild innan fyrirtækis:			
	Útibú:	Kennitala fyrirtækis eða útibús:	Starfsemi fyrirtækis:		
	Póstnúmer og sveitarfélag:	Heimilisfang:	Slystaður (nákvæm staðsetning):		
	Ef verkaupi - Nafn hans:	Kennitala verkaupa:	Vinnueftirlitið kom á staðinn: ☐ Lögreglan kom á staðinn: ☐		
Öryggis- og heilbrigðisstarfsemi innan fyrirtækis (krossið þar sem við á): ☐ Engin ☐ Öryggistrúnaðarmaður ☐ Öryggisvörður ☐ Öryggisnefnd ☐ Samningur við vinnuverndarráðgjafa ☐ Samþætt öryggis- og heilbrigðisstarfsemi verktaka og verkaupa					
Dagsetning slyssins:		Klukkarn:	Fjöldi slysaðra:	Vinnutími slysaða hófst klukkarn:	
B	Nafn slysaða:	Kennitala slysaða:	Þjóðerni (ef annað en íslenskt):		
	Póstnúmer og sveitarfélag:	Heimilisfang:	Staða / starfsheiti:	Hófst störf (mín/ár):	
C	Tildrög slyssins: Lýsið hvernig slysið vildi til (vinnuaðferðum, aðstöðu, persónuhlífum og fleira) eins nákvæmlega og unnt er í fáum orðum.				
D	1 Starfstími við sömu störf eða hlíðstöðu vinnu: 1 Fyrsti dagur: ☐ 2 Lengri en dagur: ☐ 3 Lengri en vikur: ☐ 4 Lengri en mánuður: ☐ 5 Lengri en ár: ☐	5 Slysið varð við: 1 Hreinsun, stillingu véla, tækja, búnaðar o.þ.h.: ☐ 2 Þríf húsnæðis: ☐ 3 Meðhöndlun á efni og vörum: ☐ 4 Uppsetningu / niðurrif verkpalla krana, véla o.þ.h.: ☐ 5 Gengið um vinnusvæði: ☐ 6 Framleiðslustörf / vinnslulínu: ☐ 7 Almennt viðhald, viðgerðir og nýsmíð: ☐ 8 Umönnun, meðhöndlun, samskipti við menn: ☐ 9 Umönnun, meðhöndlun dýra: ☐ 10 Annað - hvað?: ☐	8 Hvers konar áverkarn: 1 Innvortis blæðing (m.a. mar og blæðing inn í líkamshol): ☐ 2 Útvortis blæðing: ☐ 3 Missir líkamshluta: ☐ 4 Tognun, liðhlaup: ☐ 5 Beinbrot: ☐ 6 Brútt: ☐ 7 Kal: ☐ 8 Ætting: ☐ 9 Eitrun: ☐ 10 Annað: ☐ Ef fleiri en einn - skráðið númer alvarlegasta áverkans ☐	9 Afleiðing slyssins: 1 Starf hafði innan 3 daga: ☐ 2 Starf hafði innan 4 - 14 daga: ☐ 3 Starf hafði eftir 14 daga: ☐ 4 Starf enn ekki hafði: ☐ 5 Hætti starfi, þó vinnufær: ☐ 6 Hætti starfi, óvinnufær: ☐ 7 Hætti starfi, eftirköst ókunnt: ☐ 8 Dauði: ☐ Fjarvenudagar ef vinna er hafin að nýju: ☐	
	2 Staða og ráðningarform: 1 Atvinnurekandi: ☐ 2 Verkstjóri, annar stjórnandi: ☐ 3 Embættis- eða skrifstofumaður: ☐ 4 Faglærður launþegi / nemi: ☐ 5 Ófaglærður launþegi: ☐ 6 Annað - hvað?: ☐ 7 Starfshlutfall (% af fullri vinnu):	6 Orsök áverkarn: 1 Hogg: ☐ 2 Klemmdist, festist í vél: ☐ 3 Fall á jafnslettum: ☐ 4 Fall af hærrí stað: ☐ 5 Hvass, beittur hlutur: ☐ 6 Ofraun á líkama: ☐ 7 Hiti eða kuldi: ☐ 8 Rafstraumur, rafblossi: ☐ 9 Hættuleg efni og efnasambönd: ☐ 10 Annað: ☐			
	3 Slysið varð í: 1 Dagvinnu: ☐ 2 Kvöldvinnu: ☐ 3 Næturvinnu: ☐ 4 Vaktavinnu: ☐ 5 Annars konar vinnu: ☐	7 Fyrir áverkum urðu: 1 Höfuð, háls: ☐ 2 Augu: ☐ 3 Öxl, handleggur: ☐ 4 Öliniður, hönd: ☐ 5 Finger: ☐ 6 Brjóst, magi: ☐ 7 Hryggur, bak: ☐ 8 Miðmen, læri: ☐ 9 Fætur: ☐ 10 Tær: ☐ 11 Meiri hluti líkamans: ☐ 12 Annað: ☐ Ef fleiri en einn - skráðið númer alvarlegasta áverkans ☐			
	4 Orsakavaldur: 1 Iðnaðarvélar: ☐ 2 Vinnuvélar (krana, grófur, lyftarar o.þ.h.): ☐ 3 Dráttarvélar, bó- og garðyrkjuvélar: ☐ 4 Handverkfæri: ☐ 5 Lyftur og búnaður til að lyfta fólki: ☐ 6 Katlar, þrýstihylki, geymar o.þ.h.: ☐ 7 Vinnusvæði (m.a. verkpallar, stigar, þök, hált yfirborð): ☐ 8 Efni og efnasambönd: ☐ 9 Vöru- og efnisbergðir: ☐ 10 Rafbúnaður: ☐ 11 Menn: ☐ 12 Dyr: ☐ 14 Annað: ☐				
	Undirskrift fulltrúa fyrirtækis		Dagsetning:	Sími fyrirtækis:	Netfang fyrirtækis:
	Undirskrift öryggistrúnaðarmanns		Undirskrift öryggisvarðar		
	Vinnueftirlitið • Bildshöfða 16 • 110 Reykjavík • Sími 550 4600 • Fax 550 4690 • Kt. 420181-0439 • www.vinnueftirlit.is • vinnueftirlit@ver.is				

	Verklagsregla um viðbragðsáætlanir	Kafli 4 Skjal 4 _3
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

- Tilgangur:** Tryggja skjót og fumlaus viðbrögð vegna slysa og annarra óhappa.
- Ábyrgðarmaður:** Samræmingaraðili í þeim verkum þar sem hans er krafist, annars verkstjóri.
- Lýsing:** **Skylt er að gera viðbragðsáætlun vegna slysa og óhappa fyrir öll verk og viðbragðsáætlun vegna bruna ef um vinnubúðir er að ræða.**
- Viðbragðsáætlun:** Lágmarks viðbragðsáætlun felst í því að fylla út meðfylgjandi viðbragðsáætlunarblöð um fyrstu aðgerðir ásamt því að fylla út og hengja upp veggspjaldið „Viðbragðsáætlun vegna slysa og óhappa“ á áberandi stað á vinnustaðnum og kynna fyrir starfsmönnum.
- Aðrar viðbragðsáætlanir skal skrifa þar sem ástæða er til vegna öryggis starfsmanna eða hættu á umtalsverðu eignatjóni vegna óhappa.. Slíkar viðbragðsáætlanir geta verið um viðbrögð til að mæta líklegum óhöppum sem greind hafa verið með áhættugreiningu í sértækum eða hættulegum verkefnum.
- Yfirlitsmyndir:** Í nýframkvæmdaverkum skal gera yfirlitsmynd af vinnubúðasvæðinu sem skal fylgja með viðbragðsáætlun. Yfirlitsmynd þessi skal vera greinileg og einföld. Eftirfarandi þarf að koma fram á yfirlitsmynd:
- Aðkomuleiðir, umferðarleiðir bifreiða og tækja, aðgengi starfsmanna
 - Staðsetning sjúkrakassa og skyndihjálparbúnaðar
 - Staðsetning hættulegra efna, gashylki, sýrur og þ.h.
 - Hættusvæði þar sem krafist er persónuhlífa
 - Viðvörðunar-, slökkvi- og björgunarbúnaður, undankomuleiðir
- Dreifing:** Viðbragðsáætlanir og yfirlitsmyndir vegna óhappa og bruna skulu vera aðgengilegar starfsmönnum og skal hengja þær upp á áberandi stað í vinnubúðunum.
- Dreifa skal viðbragðsáætlun og yfirlitsmynd til eftirfarandi aðila:
- Neyðarlínu 112
 - Slökkviliðs og lögreglu sem er næst framkvæmdasvæði
 - Aðila sem annast sjúkraflutning á viðkomandi svæði
 - Vinnueftirlits

	Verklagsregla um viðbragðsáætlanir (framhald)	Kafli 4 Skjal 4 _3
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Uppfærsla:

Samræmingaraðili í þeim verkum þar sem hans er krafist annars verkstjóri er ábyrgur fyrir því að ofangreind gögn séu yfirfarin og uppfærð reglulega og send hlutaðeigandi aðilum.

Drög að Öryggis- og heilbrigðisáætlun

	Verklagsregla um hættusvæði og hættulega vinnu	Kafli 4 Skjal 4 _4
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Tilgangur: Greina og meta þá áhættuþætti sem geta fylgt framkvæmdum og gera ráðstafanir gagnvart þeim hættum sem hugsanlega geta komið upp.

Ábyrgðarmaður: Verkstjóri.

Lýsing: Allir verkþættir í viðkomandi verki koma fram í verklýsingu í kafla 8 í útboðslýsingu.

Ábyrgð verktaka / verkstjóra öryggisvarðar:

Verktaka ber skylda til að greina og meta þá hættu sem starfsmenn kunna að vera í og gera fullnægjandi ráðstafanir til að minnka þá hættu með því að veita nauðsynlegar upplýsingar og fræðslu til starfsmanna sinna. Einnig ber honum skylda til að velja eingöngu hæft starfsfólk sem hefur fengið viðeigandi þjálfun til viðkomandi starfs.

Ábyrgð starfsmanna:

Fyrst og fremst er það á ábyrgð starfsmanna að meta þær aðstæður sem unnið er við og sýna ábyrgð. Sé þörf á þjálfun eða skortur á að viðeigandi öryggisráðstöfunum er viðkomandi starfsmanni óheimilt að vinna verkið fyrr en viðeigandi ráðstafanir eru gerðar.

Öll vinna í kringum jarðvinnuvélar, búkollur og stór vinnutæki krefst varúðar og eftirtektar. Véla-, tækja- og bifreiðastjórum ber skylda til að nota hjálm utan vinnuvélar á framkvæmdastað. Takmarkið gangandi umferð á framkvæmdastað eins og frekast er kostur.

Vinnusvæði ber að halda eins þrífalegu og kostur er og öll umgengni skal vera til fyrirmyndar. Allur óþarfa akstur utan slóða á framkvæmdastað er óásættanlegur. Frágangur á verkstað í verklok skal vera til fyrirmyndar.

	Verklagsregla um framkvæmd áhættugreininga	Kafli 4 Skjal 4 _5
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

- Tilgangur:** Tryggja að við stærri framkvæmdir og við verkefni, þar sem talin er hættu á slysum eða verulegu eignatjóni, sé framkvæmd áhættugreining í upphafi verks. Vísað er til krafna í [547/1996](#)
- Ábyrgðarmaður:** Samræmingaraðili öryggis- og heilbrigðismála í viðkomandi verki.
- Lýsing:** Í stærri framkvæmdum og áhættusömum verkum (sjá viðauka II með 547/1996) áskilur verkkaupi sér rétt til að krefja verktaka um áhættugreiningu vegna framkvæmdar í samræði við ákvæði í lögum.
- Aðferðafræði:** Við greiningu á áhættu skal nota markvissar og viðurkenndar aðferðir svo sem PrHA, SWIFT, HAZOP, FMEA eða aðrar slíkar. Leitað skal að mögulegum frávikum í afmörkuðum verkþáttum, greina hvað getur gerst, hverjar eru afleiðingarnar og hverjar eru líkurnar á því að frávikið gerist.
- Mótvægisáðgerðir:** Áhættugreininguna skal síðan nota til að skipuleggja vinnu þannig að áhættu sé mætt með mótvægisáðgerðum.
- Fjöldi óhappa:** Gera skal grein fyrir líklegum fjölda slysa og óhappa í verkinu miðað við umfang og reynslu af sambærilegum verkum.
- Slysastuðull:** Út frá líkum um fjölda slysa og áætlun um fjölda manntíma í verkinu skal reikna út áætlaðan slysastuðul. Slysastuðul skal skilgreina sem fjölda slysa og óhappa sem hafa í för með sér frátafir í vinnu einn dag eða lengur auk slysadags pr. milljón vinnustundir í verki.

	Verklagsregla um vinnuvélar og tæki	Kafli 4 Skjal 4 _6
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Tilgangur: Draga úr slysaþættu vegna vinnuvéla og tækja á framkvæmdastað.

Ábyrgðarmaður: Verkstjóri

Lýsing: Það er á ábyrgð verkstjóra og öryggisvarðar að vélar og tæki fari í reglulegt lögbundið eftirlit, ásamt því að tryggja að vélar og tækjabúnaður séu í góðu ástandi og stofni ekki öryggi og heilsu starfsmanna í hættu.

Ábyrgð starfsmanna: Það er á ábyrgð starfsmanna sem verða varir við galla eða vanbúnað véla og tækja að tilkynna það til öryggisvarðar, öryggistrúnaðarmanns eða verkstjóra og sinna ekki verkefninu fyrr en viðunandi ráðstafanir hafa verið gerðar.

	Verklagsregla um notkun persónuhlífa	Kafli 4 Skjal 4 _7
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Tilgangur: Tryggja notkun viðeigandi persónuhlífa á framkvæmdastað.

Ábyrgðarmaður: Verkstjóri

Vinnusvæði: Öllum er skylt að bera eftirfarandi persónuhlífar á framkvæmdastað: Öryggishjálmi, öryggisskó, öryggisgleraugu og sýnileikafatnað með endurskini. Heyrnarhlífar ber að nota við viðeigandi verkefni.

Skyldur verktaka: Verktaki leggur starfsmönnum sínum til vinnu- og hlífðarfatnað og persónuhlífar eins og þörf þykir til að tryggja öryggi starfsmanna á framkvæmdastað. Starfsmönnum er skylt að nota þann hlífðarfatnað og þær persónuhlífar sem lagðar eru til.

Eftirlit með búnaði: Eftirlit með búnaði er fyrst og fremst á ábyrgð verkstjóra sem skal aðgæta hann reglulega og halda skrá um slíkar athuganir. Starfsmönnum er skylt að koma með ábendingar um gallaðan búnað. Einungis skal nota búnað sem uppfyllir reglur um gerð persónuhlífa og er merktur CE.

Ábyrgð starfsmanna: Starfsmönnum er skylt að hlíta þeim öryggisreglum sem settar hafa verið fyrir vinnusvæðin og fara eftir ábendingum um notkun persónuhlífa.

	Viðbragðsáætlun vegna slysa og óhappa	Kafli 5 Skjal 5 _1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Fyrstu aðgerðir

Ábyrgð: Fyrsti maður á vettvang

1. Tryggja öryggi.

- Tryggja eigið öryggi, öryggi annarra og hins slasaða.
- Hvað gerðist, áverkar, veikindi, umhverfi.
- Fjöldi slasaðra, hjálparlið búnaður, forgangur.

2. Hringja í 112.

- Hringja í 112 eftir sjúkrabíl, slökkviliði eða lögreglu.
- Lýsa nákvæmlega hvaða aðstoð þarf að berast og hvert.
- Sækja hjálp

3. Veita FYRSTU HJÁLP.

- Öndun, tryggja öndun sjúklings, beita blástursaðferð ef þarf.
- Blóðrás, tryggja blóðrás, hjartahnoð, og stöðva meiri háttar blæðingar.
- Taugakerfi, stuðningur við háls og hrygg, meðvitund.

Ábyrgð: Verkstjóri

4. Tryggja vettvang.

Senda eftir hjálparliði. Ekki hreyfa við öðru en nauðsynlegt er til að tryggja staðinn. Sjá til þess að einhver taki á mótí neyðaraðstoð og tryggi að hún eigi greiða leið á staðinn.

5. Annast hinn slasaða.

Verkstjóri og hjálparlið (ef til staðar) skulu annast hinn slasaða og veita fyrstu hjálp þar til fagaðilar koma.

6. Fylgja hinum slasaða.

Tilnefna aðila til að fylgja hinum slasaða á sjúkrahús. Ganga úr skugga um nafn og kennitölu hins slasaða ásamt síma og heimilisfangi.

7. Tilkynna öryggisverði og öryggistrúnaðarmanni um slysið.

Neyðarnúmer	
Neyðarsími:	112
Verkstjórar:	
Öryggisvörður:	
Öryggistrúnaðarmaður:	

Næstu aðgerðir

Ábyrgð: Verkstjóri

Hafa samband við aðstandendur.

Hafa samband við samræmingaraðila öryggis- og heilbrigðismála.

Tilkynna lögreglu og Vinnueftirlitinu um alvarleg slys.

Taka niður nöfn sjónarvotta.

Ábyrgð: Samræmingaraðili öryggis- og heilbrigðismála

Hafa samband við eftirlitsmann ef um stærri óhöpp er að ræða.

Mikilvæg símanúmer	
Neyðarsími:	112
Samræmingaraðili öryggismála	
Eftirlitsmaður verkkaupa	
Vinnueftirlitið	550 4600

Viðbragðsáætlun vegna slysa og óhappa Fyrstu aðgerðir

Útgáfa 1 01.03.2009

Fyrsti maður á vettvang		
1 TRYGGJA ÖRYGGI Tryggja eigið ÖRYGGI, annarra og hins slasaða Hvað gerðist, áverkar, veikindi, umhverfi Fjöldi, slasaðir, hjálparið, búnaður, forgangur	2 HRINGJA Í 112 Sækja HJÁLP, verkstjóri, hjálparið	3 VEITA FYRSTU HJÁLP Tryggja ÖNDUN, opna ándunarveg og beita blástursaðferð ef þarf Tryggja BLÓÐRÁS, beita hjartahnoði ef þarf, stöðva meirihættar blæðingar Taugakerfi, Stytja við háls og hrygg, fylgjast með meðvitund
Verkstjóri		
4 TRYGGJA VETTANG Senda eftir hjálparið (ef til staðar)... Ekki freyfa við öðru en nauðsynlegt er til að tryggja staðinn Sjá til þess að mönnum taki á mót bíluneyðaraðstoðar og tryggji að þeir eigi greiða leið á staðinn	5 ANNARST HINN SLASAÐA Verkstjóri og hjálparið (ef til staðar) skulu annast hinn slasaða og veita fyrstu hjálp þar til fagaðilar koma.	6 FYLGJA HINUM SLASAÐA Tilnefna mann eða fylgja hinum slasaða á sjúkrahús. Ganga úr skugga um nafn og kennitölu hins slasaða ásamt síma og heimilisfangi
7 TILKYNNNA ÖRYGGISVERÐI VERKTAKA UM SLYSID		

NEYÐARSÍMANÚMER
112

Neyðarsími:
Verkstjórar : _____

Öryggisvörður: _____

Öryggistrúnaðarmaður: _____

Gefið nákvæmlega upp: **Hver** hringir - **Hvað** hefur gerst - **Hvar** óhappið er. Látu staðfesta upplýsingar

	Viðbragðsáætlun vegna bruna	Kafli 5 Skjal 5 _2
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Viðbrögð

Fyrsti maður á vettvang

Meta aðstæður: Er þörf á aðstoð slökkviliðs / sjúkraliðs

Kalla eftir aðstoð

Hringja í 112

Greina frá því sem hefur gerst

Gefa upp nafn, staðsetningu og símanúmer

Lýsa nákvæmlega aðkomuleið að slysstað

Sjá til þess að maður taki á móti þeim og vísi hjálparmönnum á staðinn

Látið staðfesta upplýsingarnar

Tilkynna verkstjóra um eld

Verkstjóri ákvarðar um næstu aðgerðir

Rýmið svæðið

Rýma til fyrir aðkomu og fjarlægjið eldsmat af nærliggjandi svæðum

Hefja slökkvistarf með tiltækum búnaði

Taka til teikningu sem sýnir staðsetningu slökkvitækja og geymslu eldfimra efna

Ekki kallað eftir aðstoð

Hefja slökkvistarf með tiltækum búnaði

Verkstjóri ákvarðar um næstu aðgerðir

Leynist glóð í efni. Fjarlægja eða láta standa vakt

Senda tóm slökkvitæki tafarlaust í endurhleðslu

	Umhverfismál	Kaflí 6 Skjal 1_1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Tilgangur: Valda sem minnstum náttúruspjöllum á framkvæmdastað..

Ábyrgðarmaður: Verkstjóri

Lýsing: Það er stefna Vegagerðarinnar að valda sem minnstum náttúruspjöllum við framkvæmdir. Það er á ábyrgð verkstjóra að sjá til þess að ekki séu framin óþarfa náttúrspjöll meðan á framkvæmdum stendur.

Ekki er leyfilegt að hafa olíuskipti eða þjónusta tæki og vélar á annan hátt nema viðgerðarmenn hafi þegar verið kallaðir til og gerðar viðunandi ráðstafanir. Allt spilliefni er flutt af svæðinu um leið og olíuskipti og þjónusta hefur farið fram.

Allur óþarfa akstur utan vega er stranglega bannaður.

Það er skylda starfsmanna að virða umhverfi sitt og fara að þeim reglum sem settar hafa verið.

Aftast í þessari handbók er að finna form fyrir viðbragðsáætlun, viðbúnað og viðbrögð við mengunaróhappi og neyðarástandi í umhverfismálum ásamt yfirliti yfir mengunaróhöpp, viðbúnað og viðbrögð. Þetta er fyrst og fremst til kynningar þar sem til skamms tíma hafa ekki verið gerðar kröfur um að verktaki skili viðbragðsáætlun vegna mengunaróhappa fyrir undirritun samnings svo sem fram kemur í grein 1.11 í leiðbeiningum við gerð útboðslýsinga.

[illegible]

	Gátlisti eftirlitsferða	Kafli 7 Skjal 7_2
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Dagsetning	Þátttakendur eftirlitsferðar

Hvað skoðað	Á ekki við	Ok	Ábótav.	Skal lokið	Ábyrgur	Athugasemd
A: Aðstæður						
1. Umgengni						
2. Hindranir						
3. Lýsing						
4. Skilti						
5. Annað						
B: Vélar og tæki						
1. Lögbundnar skoðanir						
2. Árseftirlit						
3. Tæknilegt ástand						
4. Lyftibúnaður						
5. Annað						
C: Aðbúnaður						
1. Umgengni						
2. Hreinlæti						
3. Brunavarnir						
4. Reykingabann						
5. Læsingar og öryggi						
6. Tæknilegt ástand						
7. Bönn og leiðbeiningar						
8. Annað						
D: Skyndihjálp						
1. Sjúkrakassi						
2. Neyðarnúmer						
3. Leiðbeiningar í tækjum						
4. Annað						
E: Annað áriðandi						
1. Starfsþjálfun						
2. Persónulegar öryggishlífar						
3. Annar öryggisbúnaður						
4. Rafmagnstafla						
5. Annað						

	Skrá yfir heimsóknir eftirlits	Kaflí 8 Skjal 8 _1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Dagsetning	Ástæða úttektar			Úttektaraðili	Nr. skýrslu
	A*	B*	C*		

A* = Boðun vegna vinnuslyss

B* = Rannsókn vegna vinnuslyss

C* = Reglubundin úttekt

	Skýrsla vegna öryggisúttektar	Kaflí 8 Skjal 8 _2
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

	SKÝRSLA VEGNA ÖRYGGISÚTTEKTAR	KAFLI 09 SKJAL 09_2
Verkkaupi:	Vegagerðin	Síða: 1 af 1
Verkefni:	Bræðratunguvegur (359) Flúðir – Tungufljót	Verk nr.: 09-087

11.08.09

- A. Aðstæður Lýsing á svæðinu er eitthvað sem ekki er talið ástæða til að spá í sérstaklega í augnablikinu, þar sem bjart er enn af sumri og engin þörf á sér vinnulýsingu. Ekki er unnið frameftir, heimferð er upp úr kl. 18:00
- B. Vélar og tæki Enginn lyftubúnaður er á verkstað.
- C. Aðbúnaður Vantar slökkvitæki og þarf að ráða bót á því sem allra fyrst. Ekki eru læstar hirslur fyrir starfsmenn. Vinnudagurinn hefst alltaf í Gagnheiðinni þar sem allir hafa læstar hirslur. Verið er að setja niður stærri vinnubúðir. Frágangur á tengingu á vatni og frárennsli er í vinnslu. Eftir er að þrifa húsin.
- E. Annað Áriðandi Sigurði A. Guðmundssyni vantar gult öryggisvesti. Verður pantað strax á morgun 12.08.

Drög að öryggis-08

	Skráningarblað tilkynninga um umbætur	Kafli 9 Skjal 9_1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Dagsetning	Tilkynning vegna	Númer tilkynningar

	Tilkynning vinnuslysa	Kafli 10 Skjal 10_1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Tilkynning um vinnuslys

A

Nafn fyrirtækis: _____ Deild innan fyrirtækis: _____

Útibú: _____ Kennitala fyrirtækis eða útibús: _____ Starfsemi fyrirtækis: _____

Póstnúmer og sveitarfélag: _____ Heimilisfang: _____ Slysstaður (nákvæm staðsetning): _____

Ef verkkaupi - Nafn hans: _____ Kennitala verkkaupa: _____ Vinnueftirlitið kom á staðinn: ☐
Lögreglan kom á staðinn: ☐

Öryggis- og heilbrigðisstarfsemi innan fyrirtækis (krossið þar sem við á): ☐ Engin ☐ Öryggisnáðarmaður ☐ Öryggisvörður ☐ Öryggisnefnd
☐ Samningur við vinnuverndarráðgjafa ☐ Samþætt öryggis- og heilbrigðisstarfsemi verkta og verkkaupa

Dagsetning slyssins: _____ Klukkarnúmer: _____ Fjöldi slysaðra: _____ Vinnutími slysaða hófst klukkarnúmer: _____

B

Nafn slysaða: _____ Kennitala slysaða: _____ Þjófðemi (ef annað en íslenskt): _____

Póstnúmer og sveitarfélag: _____ Heimilisfang: _____ Staða / starfsheiti: _____ Hófst störf (mån/ár): _____

C

Tildrög slyssins: Lýsið hvernig slysið vildi til (vinnuaðferðum, aðstöðu, persónuhlífum og fleira) eins nákvæmlega og unnt er í fáum orðum.

D

1 Starfstími við sömu störf eða hlöðstaða vinnu:

1 Fyrsti dagur: ☐

2 Lengri en dagur: ☐

3 Lengri en vika: ☐

4 Lengri en mánuður: ☐

5 Lengri en ár: ☐

2 Staða og ráðningarform:

1 Atvinnurekandi: ☐

2 Verktjóri, annar stjórnandi: ☐

3 Embættis- eða skrifstofumaður: ☐

4 Fagkerfur launþegi / nemi: ☐

5 Öfagkerfur launþegi: ☐

6 Annað - hvað?: ☐

7 Starfshlutfall (% af fullri vinnu): ☐

3 Slysið varð til:

1 Dagvinnu: ☐

2 Kvöldvinnu: ☐

3 Næturvinnu: ☐

4 Vaktavinnu: ☐

5 Annars konar vinnu: ☐

4 Orsakavaldur:

1 Iðnaðarvælar: ☐

2 Vinnuvælar (kranar, grófur, lyftarar o.þ.h.): ☐

3 Dráttarvælar, bú- og garðyrkjuvælar: ☐

4 Handverkfæri: ☐

5 Lyftur og búnaður til að lyfta fólki: ☐

6 Katlar, þrýstihylki, geymar o.þ.h.: ☐

7 Vinnuvæði (m.a. verkfæri, stigar, þök, hált yfirborð): ☐

8 Efni og efnasambönd: ☐

9 Vöru- og efnisbörgir: ☐

10 Rafbúnaður: ☐

11 Mennt: ☐

12 Dyr: ☐

14 Annað: ☐

5 Slysið varð við:

1 Hreinsun, stílingu véla, tækja, búnaðar o.þ.h.: ☐

2 Þvif húsnæðis: ☐

3 Meðhöndlun á efni og vörum: ☐

4 Uppsetningu / niðurrif verkpalla, krana, véla o.þ.h.: ☐

5 Gengið um vinnuvæði: ☐

6 Framleiðslustörf / vinnslulínu: ☐

7 Almenn viðhald, viðgerðir og nýsmið: ☐

8 Umönnun, meðhöndlun, samskipti við menn: ☐

9 Umönnun, meðhöndlun dýra: ☐

10 Annað - hvað?: ☐

6 Orsök áverkans:

1 Högg: ☐

2 Klemmdist, festist / vél: ☐

3 Fall á jafnslettum: ☐

4 Fall af hærrí stað: ☐

5 Hvass, beittur hlutur: ☐

6 Öfraun á líkama: ☐

7 Hiti eða kuldi: ☐

8 Rafstraumur, rafþösk: ☐

9 Hættuleg efni og efnasambönd: ☐

10 Annað: ☐

7 Fyrir áverkum urðu:

1 Höfuð, háls: ☐

2 Augu: ☐

3 Öxl, handleggur: ☐

4 Úlinður, hönd: ☐

5 Fingur: ☐

6 Þrjóst, magi: ☐

7 Hryggur, bak: ☐

8 Mjólm, læri: ☐

9 Fætur: ☐

10 Tær: ☐

11 Meiri hluti líkamans: ☐

12 Annað: ☐

Ef fleiri en einn - skráðið númer alvarlegasta áverkans ☐

8 Hvers konar áverkar:

1 Innvortis blæðing (m.a. mar og blæðing inn í líkamshol): ☐

2 Útvortis blæðing: ☐

3 Missir líkamshluta: ☐

4 Tognun, líðhlaup: ☐

5 Beinbrot: ☐

6 Brútt: ☐

7 Kal: ☐

8 Áting: ☐

9 Eitrun: ☐

10 Annað: ☐

Ef fleiri en einn - skráðið númer alvarlegasta áverkans ☐

9 Afleiðing slyssins:

1 Starf hafð innan 3 daga: ☐

2 Starf hafð innan 4 - 14 daga: ☐

3 Starf hafð eftir 14 daga: ☐

4 Starf enn ekki hafð: ☐

5 Hætti starfi, þó vinnufær: ☐

6 Hætti starfi, óvinnufær: ☐

7 Hætti starfi, eftirköst ókunnt: ☐

8 Dauði: ☐

Fjarverudagar ef vinna er hafin að nýju: ☐

10 Tegund og gerð véla, verkfæra eða efna sem notuð voru:

Nafn framleiðanda / innflytjanda fylgi með.

Undirskrift fulltrúa fyrirtækis: _____ Dagsetning: _____ Sími fyrirtækis: _____ Netfang fyrirtækis: _____

Undirskrift öryggisráðarmanns: _____ Undirskrift öryggisvörðar: _____

Leiðbeiningar um tilkynningu vinnuslysa til Vinnueftirlitsins

Með vinnuslysi er átt við skyndilegan, óvæntan atburð í tengslum við vinnu sem veldur áverkum, heilsutjóni eða dauða eins eða fleiri einstaklinga.
Með orðinu vinnuslys er hér ennframt átt við slys á borgurum sem slasast í tengslum við starfsemi eða búnað sem Vinnueftirlitið hefur eftirlit með, s.s. í skíðalyftum, rennistigum o.fl.

Skylda að tilkynna vinnuslys

Samkvæmt lögum nr. 46/1980 skal atvinnurekandi án ástæðulausrar tafar tilkynna Vinnueftirlitinu um öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í a.m.k. einn dag auk slysdagsins. Slys, þar sem líkur eru á að starfsmaður hafi orðið fyrir langvinnu eða varanlegu heilsutjóni, skal tilkynna Vinnueftirlitinu eigi síðar en innan sólahrings svo að vettvangsrannsókn geti farið fram. Með langvinnu eða varanlegu heilsutjóni er m.a. átt við tilvik þar sem hinn slasaði missir útlím eða hluta af útlím, beinbrotnar, fer úr lið, fær meiriháttar sár, missir meðvitund, hlýtur skemmdir á taugavef, verður fyrir alvarlegu augnslysi, innvortis meiðslum eða eitrun. Slys skulu auk þess tilkynnt Vinnueftirlitinu skriflega innan viku á þar til gerðu tilkynningarblaði eins og hér fylgir með.

Tilkynningarblað um vinnuslys Leiðbeiningar

Ath. Notið kúlupenna þegar blaðið er fyllt út.

Vinsamlegast notið prentstafi.

Tilkynningarblað, eins og það sem hér fylgir með, er hægt að fá hjá umdæmisskrifstofum Vinnueftirlitsins eða á heimasíðu stofnunarinnar (www.vinnueftirlit.is) þar sem hægt er að fylla tilkynningarblaðið út í tölvutæki formi.

Bókstafirnir A - D hér á eftir vísa í tilsvarende reiti á tilkynningarblaðinu.

A Nafn fyrirtækis, heimilisfang og kennitala
Ef fyrirtæki og stofnanir reka utan höfuðstöðvanna eitt eða fleiri útibú og slys verður þar þarf heimilisfang viðkomandi útibús að koma fram. Hafi útibúið sérstaka kennitölu skal hún skráð.

Starfsemi fyrirtækis

Dæmi: Búlaverkstæði, kjötiðnaður, heimahjúkrun ...

Nákvæm staðsetning slyss

Dæmi: Við vörurekka á lager
Á vinnupalli við nýbyggingu
Á víðavangi, GPS hnit ...

B Staða/starfsheiti
Dæmi: Bífélavirki, bóndi, hjúkrunarfræðingur ...
Ath.: Verið nákvæm og skráið t.d. trésmiðuri stað iðnaðarmaður.

C Tildrög slyssins (hvernig slysið vildi til.)
Mikilvægt er að lýsa tildrögum slyssins eins nákvæmlega og unnt er í fáum orðum. Sjá eftirfarandi dæmi um lýsingu þar sem fram koma þrír meginþættir, sbr. liði 1-3, hér á eftir.

1. Lýsið því sem slasaði var að gera á því augnabliki, sem slysið varð, og tilgreinið hvaða verkfæri eða vélar voru notaðar.
Dæmi: Vann með handborvél...
Var að styðja sjúkling á leið tilbaðherbergis...
2. Lýsið því sem fór úrskeiðis, og tilgreinið hvaða verkfæri, vélar eða byrði áttu þátt í því.
Dæmi: Borinn brotnaði í efniinu ...
Sjúklingurinn gat skyndilega ekki staðið á fótunum ...
3. Lýsið því hvernig slasaði hlaut áverka og tilgreinið hvaða verkfæri, vélar eða byrði var orsök slyssins.
Dæmi: Borinn lenti í hendinni...
Við að reyna að halda sjúklingnum uppi hrasaði slasaði/slasaða og fékk hnykk á bakið...

Fleiri dæmi mætti taka um tildrög slyssins (t.d. var á leið upp stiga; vann við viðgerð á bil; vann við blöndun efna). Lýsinguna má gjarnan skrifa í samfelldum texta en mikilvægt er að hún feli í sér þá þrjá meginþætti sem koma fram í liðum 1-3 hér að ofan.

D Tölureitir

Mikilvægt er að lýsa tildrögum slyssins eins nákvæmlega og unnt er í fáum orðum. Sjá eftirfarandi dæmi um lýsingu þar sem fram koma þrír meginþættir, sbr. liði 1-3, hér á eftir.

5 Slysið varð við:
Merkið við það sem slasaði/slasaða var að gera á því augnabliki sem slysið varð.
Ef merkt er við *Annað* - tilgreinið hvað.

7 Fyrir áverkum urðu:
Ef merkt er við fleiri en einn líkamshluta í þessum reit skal skrá í stóra reitinn neðst númer þess líkamshluta sem varð fyrir alvarlegustum áverkum.

8 Hvers konar áverkar:
Ef merkt er við fleiri en einn áverka í þessum reit þá skal skrá í stóra reitinn neðst númer alvarlegasta áverkans.

Hverjir eiga að fá tilkynningarblöðin?

1. **blað** skal senda til viðkomandi umdæmisskrifstofu Vinnueftirlitsins í síðasta lagi viku eftir að slysið varð.
2. **blað** er eintak slasaða / slösuðu.
3. **blað** er eintak fyrirtækis og þeirra sem starfa að vinnuvernd á vegum þess.
4. **Ath!** Einnig þarf að tilkynna slysið á www.sjukra.is

	Skráning slysa og annarra atvika sem hefðu getað valdið slysi	Kafli 11 Skjal 11 _1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Dagsetning atburðar	Stutt lýsing atburðar / athugasemda
Tími atburðar	
Nafn þess sem skráir	
Tilkynnt verkstjóra	
Tilkynnt Vinnueftirliti	

	Form fundargerða öryggisnefndar	Kaflí 12 Skjal 12_1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Fundur nr.
Staður:
Mættir:
Dreifingarlisti

Mál nr.	Málefni / umfjöllun	

	Gátlisti vegna funda öryggisnefndar	Kafli 12 Skjal 12_2
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Gátlisti:**1. Fyrri fundir, ákvarðanir og eftirfylgni**

1.1 Fundargerð síðasta fundar, athugasemdir. Fyrri ákvarðanir, staða, efndir.

2. Persónuhlífar

2.1 Notkun

2.2 Eftirlit

2.3 Annað

3. Aðstæður

3.1 Umgengni

3.2 Fallvarnir

3.3 Hindranir

3.4 Lokanir

3.5 Lýsing

3.6 Skilti

3.7 Annað

4. Vélar og búnaður

4.1 Bifreiðar

4.2 Kranar

4.3 Lyftur

4.4 Vinnuvélar

4.5 Rafmagnstæki

4.6 Stroffur og hífingarkrókar

4.7 Lögbundnar skoðanir

4.8 Eftirlit og ástand

4.9 Annað

5. Aðbúnaður

5.1 Umgengni

5.2 Hreinlætismál

5.3 Brunavarnir

5.4 Eftirlit og ástand

5.5 Annað

6. Öryggisbúnaður

6.1 Sjúkrakassi

6.2 Neyðarsturtur

6.3 Augnskölun

6.4 Slökkvitæki

6.5 Annað

	Gátlisti vegna funda öryggisnefndar, framhaldsblað	Kafli 12 Skjal 12_2
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Gátlisti, framhald:**7. Starfsmenn**

7.1 Starfsþjálfun

8. Nefndin

8.1 Breytingar á mönnum

8.2 Frí

8.3 Næsti fundur

8.4 Annað

	Öryggisáætlun	Kafli 15 Skjal 15 _1
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Í Reglugerð um merkingu og aðrar öryggisráðstafanir vegna framkvæmda á og við veg nr. 492/2009 segir eftirfarandi: „Áður en framkvæmdir hefjast á og við veg skal verktaki gera ítarlega öryggisáætlun“.

Öryggisáætlun		
Krafa	Á ekki við	Lýsing
Hvernig verður vinnusvæðið afmarkað?		
Hvernig verður merkingum á og við svæðið háttað?		
Hvernig eru hjáleiðir skipulagðar?		
Hvernig verður kynningum og auglýsingum vegna lokunar háttað?		
Ábyrgðarmaður (eftirlitsmaður) merkinga		

Viðbragðsáætlun, viðbúnaður og viðbrögð við mengunaróhappi og neyðarástandi í umhverfismálum		
Verkkaupi:	Vegagerðin	
Heiti verks:		

Lýsing: Atvik sem gætu valdið mengunaróhappi:

- Efnaleki úr tækjum, brúsum, olíukálfum o.fl.
- Efnaleki frá tækjabúnaði, vinnuvélum og bílum á vatnsverndarsvæðum.
- Mikill efnaleki (olía eða önnur efni) á vegum landsins.
- Eldsvoði.
- Skemmdarverk.

Ath. Sjá yfirlit yfir gerð mengunaróhapps, viðbúnað og viðbrögð á næsta blaði

Fyrstu aðgerðir

- Reyna að hefta uppsprettu og útbreiðslu sé þess kostur.
- Óviðráðanlegt mengunaróhapp sem orðið er neyðarástand skal tilkynna þegar í stað.
- Hringja í 112 og tilkynna neyðarástand.
- Gefa upp nafn, nákvæma staðsetningu, lýsa atvikinu, fjölda slasaðra og ástandi eins og við á
- Hringja í fulltrúa vatnsveitu ef óhapp er á vatnsverndarsvæði

Næstu aðgerðir

- Tilkynna eftirlitsmanni / umsjónarmanni Vegagerðarinnar umhverfisatvik yfir 50 lítrum
- Tilkynna gæðastjóra umhverfisatvik yfir 50 lítrum

Neyðarsími:		112
Staða	Nafn	Símanúmer
Verkstjórar:		
Fulltrúi vatnsveitu:		
Eftirlitsmaður:		
Umsjónarmaður		
Gæðastjóri		

Yfirlit yfir mengunaróhöpp, viðbúnað og viðbrögð		
Mengunaróhapp	Dæmi um efni / aðstæður	Fyrstu viðbrögð
Lítið mengunaróhapp	Leki olíu eða annarra efna undir 50 ltr.	Leitast skal við að takmarka umfang án þess að stefna eigin heilsu eða annarra í hættu. Nota skal viðeigandi hlífðarbúnað (vegna öryggis starfsmanna).
Minniháttar olíu- eða efnaleki.	Leki úr tækjum, brúsum, olíukálfum o.fl.	Koma í veg fyrir frekari leka með því að setja lekabyttu eða annað ílát undir lekann. Hefta útbreiðslu mengunar.
	Olía, málning eða viðloðunarefni fara í jarðveg eða vatn.	Hreinsa upp efnið með skóflu, sagi, sandi eða öðrum viðeigandi búnaði og setja í ílát fyrir spilliefnamóttöku. Fjarlægja efnamengaðan jarðveg ef þess gerist þörf og fara með í spilliefnamóttöku.
Meiriháttar olíu- eða efnaleki.	T.d. ef olíubíll fer út af vegi	Hafið strax samband við Neyðarlínu í síma 112 sem tekur yfir stjórn aðstæðna.
Leki á útlagningarefnum.	Asfalt, bikþeyta, þunnbik, viðloðunarefni eða lífolía.	Við leka skal skrífa fyrir upptök. Gera varnargarða. Hugsanlega hægt að moka efninu upp eða blanda því við sand og setja í ílát. Ef lekin er á hafnarsvæði skal hafa samband við Neyðarlínuna (112).
Bruni varasamra efna	Asfalt, bikþeyta eða þunnbik	Við bruna skal slökkva strax á hitaelementum og rafmagni ef við á. Loka öndunaropum á tönkum ef hægt er. Eldur slökktur með brunateppi eða froðu (aldrei vatni). Takist starfsmönnum ekki að slökkva eldinn skal halda mannskap utan hættusvæðis vegna eiturgufa sem geta myndast og valdið öndunarerfiðleikum.
Bruni varasamra efna	Viðloðunarefnin Wetfix og Amine	Wetfix: Notið froðu eða vatnsúða. Nota má duft eða koldíoxíð. Forðist að nota vatnsbunu. Efnið er ekki eldfimt en brennur ef það lendir í eldi. Andið ekki að ykkur gufum. Hættuleg brennsluefni í vörunni eru kolmónoxíð, koldíoxíð og salpéturssýrlingsgös. Amine: Notið duft, froðu eða koldíoxíð. Efnið er ekki eldfimt en brennur ef það lendir í eldi. Andið ekki að ykkur gufum.
Mengunaróhöpp á vatnsverndarsvæðum	Olía eða önnur efni.	Áður en farið er um vatnsverndarsvæði ber að tilkynna um ferðirnar til hlutaðeigandi vatnsveitu. Ef óhapp á sér stað ber að grípa til eftirfarandi aðgerða: Koma strax í veg fyrir frekari skaða með þeim búnaði sem er til staðar, svo sem lekabyttu, ígleypiefni og / eða skóflu. Koma ökutækinu / vinnuvélinni strax af svæðinu með aðstoð ef á þarf að halda. Hreinsa strax upp allt það efni sem komist hefur í snertingu við jarðveg.
Skemmdarverk	Ef brotist hefur verið inn á vinnusvæði og leiki grunur á að mengunaróhapp hafi átt sér stað vegna þess.	Huga skal að geymslustöðum olíu, eiturefna og hættulegra efna. Verði vart við mengun af völdum efnanna skal bregðast við samkvæmt viðbragðsáætlun.